

برای پایان دادن به سل سرمایه گذاری کنیم " نجات بخش باشیم "

بیماری سل یک بیماری عفونی واگیردار است که از مهمترین بیماریهای عفونی جهان محسوب می شود. سالانه ۱/۵ میلیون نفر در اثر ابتلا به سل جان می سپارند: این بدان معناست هر ۲۵ ثانیه یک مرگ قابل پیشگیری در جهان در اثر این بیماری اتفاق می افتد. هر بیمار مبتلا به سل ریوی، در صورت عدم درمان، به طور متوسط ۱۰ نفر را در سال به میکروب سل آلوده می کند. با ورود میکروب سل به ریه ها، سیستم دفاعی بدن در مقابل میکروب دفاع کرده و در اغلب موارد یک دیواره محکم دفاعی کشیده و آن را مهار و غیرفعال می کند. در این حالت فرد سالم است و در عین حال قادر به انتقال میکروب سل به دیگران است. چنانچه سیستم دفاعی بدن فرد آلوده به هر دلیلی ضعیف شود، میکروب آزاد شده تکثیر پیدا می کند و به یک یا چند عضو بدن حمله می کند. به این ترتیب فرد مبتلا به سل می شود.

ریسک فاکتورهای ابتلا به سل:

افراد در تماس نزدیک به بیمار مبتلا به سل، افرادی که دچار سوء تغذیه هستند. مبتلایان به ویروس ایدز، افراد مبتلا به اعتیاد، ابتلا به دیابت، افراد بی خانمان، سرطانیها، نارسائی کلیه و تحت درمان دیالیز، سالمندان، حاشیه نشین ها و افرادی که در مراکز خاص و تجمعی نگهداری می شوند مانند: زندانها، آسایشگاهها، خانه سالمندان و..... میکروب سل پس از ورود به دستگاه تنفسی می تواند از طریق جریان خون و یا مجاورت اعضا، مستقیماً به دیگر قسمت های بدن مانند غدد لنفاوی، مفاصل، استخوانها و مخصوصاً ستون فقرات، سیستم ادراری، دستگاه تناسلی، مغز و اعصاب، منتشر شده و اشکال متنوعی از سل های خارج ریوی را ایجاد کند.

تظاهرات بیماری سل:

تظاهرات بیماری سل بسیار متفاوت است. علائم این بیماری بر حسب نوع سل و عضو درگیر متفاوت می باشد. شایعترین علامت ابتلا به سل ریوی، سرفه طول کشیده به مدت دو هفته و یا بیشتر است که معمولاً با

خلط همراه بوده و ممکن است در موارد پیشرفته و دیر تشخیص داده شده علائمی از جمله تنگی نفس، درد قفسه سینه یا پشت و گاهی خلط خونی نیز وجود داشته باشد علائم عمومی و مشترک عبارتند از: تب، کاهش اشتها، کاهش وزن و لاغری، تعریق شبانه، خستگی زودرس و ضعف عمومی.

راه اصلی انتقال از طریق هوای تنفسی می باشد (از طریق قطرات تنفسی، عطسه، سرفه، خندیدن و حتی صحبت کردن). ذرات میکروبی که در هوای موجود در فضاهای بسته برای مدت طولانی به طور معلق باقی می مانند، در خاک سرد و سایه دار و یا در خلطی که روی زمین انداخته شده تا هفته ها زنده می ماند. تابش مستقیم آفتاب در عرض ۵ دقیقه می تواند میکروب سل را از بین ببرد. مکانهای پر ازدحام، کوچک، سر بسته، کم نور، مرطوب، و فاقد تهویه مناسب، بهترین شرایط را برای تسهیل انتقال عفونت سلی ایجاد کند.

سل از طریق خوردن و آشامیدن انتقال نمی یابد و لذا نیازی به جداسازی ظروف غذای بیماران مبتلا به سل از سایرین نیست.

انتقال سل گاوی معمولاً از طریق شیر خام دام آلوده صورت می گیرد و به صورت سل شکمی و یا غدد

لنفوی گردنی خود را نشان میدهد.

ساده ترین راه تشخیص سل ریوی، گرفتن سه نمونه خلط از فرد است. قبل از نمونه گیری، فرد دهان خود را شسته و سپس در هوای آزاد چند نفس عمیق کشیده و با سرفه های کوتاه، خلط را در ریه ها جمع می کند و در نهایت با چند سرفه عمیق خلط را دفع و درون قوطی می ریزد. نمونه های خلط باید در اولین فرصت به آزمایشگاه تحویل و تا زمان تحویل به آزمایشگاه در جای خشک، خنک و درو از نور نگهداری شود.

دانشگاه علوم پزشکی شیراز- مرکز بهداشت شهرستان اقلید واحد بیماریهای واگیر